

OBČINA ZAVRČ
Zavrč 11, 2283 Zavrč

Telefon: /02/ 761 04 82, Telefax: /02/ 761 04 83
e-mail: obcina.zavrc@siol.net
DŠ: 47964332, MATIČNA ŠTEVILKA: 5883377

Štev.: 846-2/2010
Dne: 27.12.2009

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB

POŽARIH

Ažuriran:

Pri izdelavi načrta je sodeloval poveljnik – namestnik poveljnika ŠCZ Občine Zavrč Milan FOSTNARIČ

IZDELAL	Mag. Janez MERC Danica BRATUŠA	27.12.2009	
OBRAVNAVAL	Štab CZ Občine Zavrč		
SPREJEL	Župan: Miran VUK		
SKRBNIK NAČRTA	Danica BRATUŠA		

VSEBINA NAČRTA

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB	1
1. NESREČA ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT	4
1.1. NESREČA ZA KATERO SE IZDELA NAČRT:	4
1.2. ZNAČILNOSTI POŽAROV:	4
1.3. VRSTE POŽAROV LAHKO RAZDELIMO:	5
1.4. VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE:	5
1.5. SKLEPNE UGOTOVITVE:	5
2. OBSEG NAČRTOVANJA	5
3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	6
3.1. TEMELJNE PODMENE NAČRTA	6
3.2. ZAMISEL IZVEDBE ZAŠČITE IN REŠEVANJA	6
3.3. UPORABA NAČRTA	7
4. POTREBNE SILE IN SREDSTVA, TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI	10
4.1. POTREBNE SILE IN OPREMA	10
4.2. FINANČNA SREDSTVA, RAZPOLOŽLJIVOST IN NJIHOVI VIRI	10
DRUGA SREDSTVA	11
5. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA	11
5.1. OPAZOVANJE, ZBIRANJE, OBDELAVA IN POSREDOVANJE PODATKOV	11
5.2. OBVEŠČANJE OGROŽENIH LJUDI	11
5.3. ALARMIRANJE OGROŽENIH LJUDI	12
5.4. OBVEŠČANJE IZVAJALCEV NALOG	12
5.5. ALARMIRANJE IZVAJALCE NALOG	12
5.6. OBVEŠČANJE DRUGIH DRŽAV O POŽARU	12
5.7. OBVEŠČANJE JAVNOSTI	12
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	12
6.1. NAČIN AKTIVIRANJA SIL IN SREDSTEV	12
6.2. SHEMA AKTIVIRANJA	14
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE	15
7.1. PRISTOJNOSTI ORGANOV UPRAVLJANJA IN VODENJA	15
7.2. PRISTOJNOST DRUGIH ORGANOV UPRAVLJANJA IN VODENJA	15
7.3. NALOGE ORGANOV UPRAVLJANJA IN VODENJA	15
7.4. NALOGE DRUGIH ORGANOV UPRAVLJANJA IN VODENJA	16
8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	16
8.1. PROSTORSKI, URBANISTIČNI, GRADBENI IN DRUGI TEHNIČNI UKREPI	16
8.2. ZAŠČITNI UKREP EVAKUACIJA PREBIVALCEV	17
8.2. ZAŠČITNI UKREP SPREJEM IN OSKRBA OGROŽENIH PREBIVALCEV	17
8.3. ZAŠČITNI UKREP PRESELITEV ŽIVINE IN DRUGIH DOMAČIH ŽIVALI	17
8.4. NALOGE PRI POŽARU (V MAPI PRILOGA 8)	17
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	18
10. OCENJEVANJE ŠKODE	18
11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	19
RAZLAGA POJMOV PO ABECEDNEM REDU	19

Priloge načrta:

1. priloga 1: temeljni načrt
2. priloga 2: območje delovanja GE
3. priloga 3: operativni gasilski načrti OGZ in GE
4. priloga 4: sile za zaščito in reševanje
5. priloga 5: oprema in sredstva
6. priloga 6: obveščanje
7. priloga 7: aktiviranje
8. priloga 8: ukrepi in naloge zaščite in reševanja
9. priloga 9: pooblastilo poveljniku CZ občine za razpoložljivost s fin. sredstvi
10. priloga 10: lokacije za sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Dodatki k načrtu so:

1. Načrt dejavnosti izvajalcev načrta zaščite in reševanja
2. Zbirke podatkov potrebne za izvajanje načrta
3. Program usposabljanja, urjenja in vaj
4. Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja

1. NESREČA ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT

1.1. Nesreča za katero se izdelata načrt:

Načrt zaščite in reševanja ob požarih je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/06 - ZVNDN-UPB1), Doktrine zaščite, reševanja in pomoči (sklep Vlade RS št. 912-07/2002-1 z dne 30. 5. 2002), Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015 (Ur. list RS, št. 57/09) in v skladu z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 3/02, 17/02, 17/06 in 76/08) oceno požarne varnosti Občine Zavrč, ter s splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi. Načrt je izdelan za vse možne požare (v naravi, na objektih in na prometnih sredstvih) na področju cele občine.

Najpogosteje pride do požara v objektih zaradi malomarnosti, neprevidnosti in nevednosti. Kot vzrok sledijo še namerna povzročitev, naravni pojavi in otroška igra.

V industriji so vzroki za požare predvsem opustitev varnostnih in tehnoloških ukrepov. V naravi največkrat zagori zaradi odprtega ognja, oziroma kurjenja na prostem, zaradi isker vlakov, neprevidnega kajenja, oziroma cigaretnih ogorkov. Največ požarov na prometnih sredstvih nastane zaradi okvar, kratkega stika na električni napeljavi in ob prometnih nesrečah.

1.2. Značilnosti požarov:

Za požare je značilno, da so procesi hitrega gorenja, ki se nenadzorovano širijo v prostoru in času. Za požare je tudi značilno sproščanje toplote skupaj z dimom, strupenimi plini in plameni. Požari se časovno in teritorialno ne morejo predvidevati. Na podlagi izkušenj iz prejšnjih časovnih obdobj in statistike nastanka požarov pa lahko pričakujemo povečano požarno ogroženost: v spomladanskem času zaradi kurjenja travišč, v poletnem času zaradi kurjenja v naravi, ter v obdobju povečane nevarnosti neviht z grmenjem, v jeseni pa zaradi začetka kurilne sezone.

Stopnjo ogroženosti pa še povečujejo lahko vnetljive snovi v obrtnih delavnicah in na večjih kmetijah ter v bivalnih okoljih, način in material gradnje objektov, elektro instalacije, plinske instalacije, neodgovorno ravnanje ljudi.

Viri in vzroki požarov na območju občine so enaki, kot so za širši teritorij države: dotrajana in nestrokovno izvedena elektro instalacija, strela, samovžigi, kurjenje travišč v bližini gozda, kurjenje odpadkov, uporaba odprtega ognja in malomarnost.

Požarno nevarna območja v občini:

Požarno nevarna območja v občini lahko razdelimo v tri kategorije glede na značilnosti terena in požarne ogroženosti:

1. del občine poraščen z gozdovi, kjer se pojavlja nevarnost nastanka požarov zaradi kurjenja v naravi;
2. območja kjer se izvaja gospodarska dejavnost z večjo požarno ogroženostjo: pri obrtnikih, sp in večjih kmetih.
3. strjeni del občine: drugi strnjeni deli naselij.

1.3. Vrste požarov lahko razdelimo:

1. Požari v naravi: požari na gozdnih površinah, požari na obdelovalnih površinah, požari na smetiščih, deponijah in kontejnerjih, ter drugi požari v naravi.
2. Požari na objektih: sem sodijo požari v proizvodnih, podjetniških, na obrtnih in energetske objekti, v poslovno – upravnih objekti, stanovanjskih objekti, kmetijskih objekti, v trgovskih, turističnih in gostinskih objekti, v objekti javnih zavodov.
3. Požari na transportnih in prometnih sredstvih: v cestnem prometu.

1.4. Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Požari predstavljajo tudi takšne oblike nesreč, kjer se lahko pojavijo kot posledica v nekih verižnih nesrečah, kot tudi vzrok za nastanek večjih drugih verižnih nesreč. Tako obstajajo možnosti verižnih nesreč za nastanek ogroženosti ljudi in živali, ekoloških nesreč (onesnaženje ozračja - pojav plinov, nesreč - nevarnost izlitja nevarnih snovi v zemljinu in vode), možnost nastanka eksplozij, možnost rušenja stavb (pri vseh vrstah požarov). Možne posledice požarov so poleg gospodarskih škod tudi prekinitev proizvodnje, motnje v prometu.

1.5. Sklepne ugotovitve:

Celotno območje občine predstavlja požarno ogroženo območje, predvsem zaradi vrste gradnje v bivalnem okolju, tipov naselij, večje koncentracije prebivalstva in materialnih dobrin na območjih, ki so izpostavljena vplivom za nastanek požara.

Na področju občine obstaja možnost vseh vrst požarov (požarov v naravi, požarov na objekti in požarov na prevoznih sredstvih). V vseh primerih so možni mali požari, srednji požari in požari velikih razsežnosti.

Varstvo pred požari predvsem obsega preventivo, vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti, za zaščito, reševanje in pomoč, ter odpravo posledic požarov.

S tem načrtom se urejajo, le ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč, ter zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje, iz občinske pristojnosti.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

Ta načrt zaščite in reševanja ob požarih je na ravni občine (občinski načrt). Obseg planiranja dejavnosti zajema nivo lokalne skupnosti. Občina je izdelala temeljni načrt, ki je v **prilogi 1**. S temeljnim načrtom se usklajujejo tudi vsi drugi nosilci načrtovanja. Ne glede na globalni nivo zajema operativni načrt požarnega varstva nivo poveljstva OGZ Ptuj ter nivo lokalno pristojnega PGD. PGD Zavrč je tudi osrednja gasilska enota. Hkrati ta načrt predvideva medsebojno pomoč z gasilskimi enotami v OGZ Ptuj in sosednjimi gasilskimi enotami.

Požarne in druge operativne načrte varstva pred požari izdelajo podjetja, zavodi in organizacije, na podlagi zakonodaje s področja varstva pred požari, varstva pri delu in drugih področij. Območna gasilska zveza Ptuj in prostovoljno gasilsko društvo Zavrč izdelata svoje operativne načrte za izvajanje javne gasilske službe.

Zaščita, reševanje in pomoč ob požarih se organizirajo v skladu z naslednjimi načeli:

Načela delovanja:

- **Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.** Pri zaščiti in reševanju je občina dolžna uporabiti najprej svoje sile in sredstva, in le če te ne zadoščajo niti ni zadostno vključevanje sil in sredstev sosednjih občin, se vključi v pomoč in reševanje regija oziroma država.

- **Načelo preventive.** Občine in država v okviru svojih pristojnosti izvajajo ukrepe, ki zmanjšujejo možnost nastanka požarov, oziroma izvajajo ukrepe, ki zmanjšujejo posledice požarov.
- **Načelo pomoči.** Ob požarih je vsak dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Vsaka pomoč je načeloma brezplačna.
- **Načelo javnosti.** Občine in država morajo v skladu s pristojnostmi seznaniti prebivalstvo z nevarnostjo nastanka naravnih nesreč kot tudi z ukrepi, ki so predvideni za preprečevanje in odpravljanje posledic požara.
- **Načelo pravice do varstva.** Po zakonu ima vsak zagotovljeno pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Tudi ob požarih ima reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi ukrepi.
- **Načelo obveznega izvajanja odločitev:** Vodenje zaščite, reševanja in pomoči temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, pristojnih za vodenje.
- **Načelo zakonitosti.** Nihče ni dolžan in ne sme izvesti odločitve, če je očitno, da bi s tem storil kaznivo dejanje ali kršil mednarodno humanitarno pravo.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1. Temeljne podmene načrta

Koncept zaščite, reševanja in pomoči je zasnovan na podlagi predpisov za to področje, ocene ogroženosti občine, na obstoječi organiziranosti gasilcev, njih opreme in njihove usposobljenosti ter postopnosti sodelovanja drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč, ki se vključijo v primeru potrebe pomagati gasilcem.

Varstvo pred požari zagotavlja gasilska enota organizirana v okviru lokalne gasilske javne službe, občani samostojno ali organizirani v različnih organizacijah in združenjih, podjetja, zavodi in druge organizacije, ter država in lokalne skupnosti.

Za preprečevanje in zmanjšanje škode zaradi požarov, ter za zaščito občanov in njihovega premoženja je potrebno v vseh okoljih izvajati preventivne protipožarne ukrepe, v času nesreče pa zagotoviti uspešno intervencijo.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

Koncept zaščite in reševanje pred požari temelji na dosedanjih izkušnjah pri gašenju, ter zaščiti in reševanju.

Obvestila o povečani požarni ogroženosti naravnega okolja in o nastanku požara pride preko ReCO Ptuj. Ob nastanku požara se takoj izvrši aktiviranje Prostovoljnega gasilskega društva Zavrč.

1. Zaščita in reševanje temelji na principu avtonomnega gasilskega delovanja in poveljevanja z vsemi možnostmi skupnega delovanja z drugimi enotami in službami zaščite in reševanja ter se opredeli kot klasična gasilska intervencija.
2. Najprej se aktivira PGD Zavrč, za tem se po potrebi na zahtevo vodje intervencije aktivirajo sosednje enote in nato druge enote iz OGZ Ptuj, oziroma tiste enote, ki imajo ustrezna zaščitna in reševalna sredstva.
3. Delovanja gasilcev v sistemu zaščite in reševanja opravljajo naloge gašenja in reševanja s samostojnim vodenjem ali v sistemu kombiniranega vodenja intervencije z vodstvi drugih enot, poveljnikom ali člani občinskega štaba CZ.

4. Pri požarih večjih razsežnosti, kjer je potrebno gasilcem pomagati pri reševanju, se vključijo v reševanje in pomoč tudi poveljnik in štab CZ občine, druge službe in enote CZ občine, podjetja in organizacije na podlagi pogodb z občino ter določene gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki imajo za ta namen ustrezne kadre in sredstva, katere je določil pristojni državni organ.
5. Sistem aktiviranja gasilcev in drugih sil za zaščito in reševanje se izvaja v sistemu tehničnih zvez (v sistemu ZARE pozivniki) ali s sireno za javno alarmiranje z izhodiščem, da se v fazi aktiviranja uporabi čim manj časa za aktiviranje najprimernejše gasilske enote.

3.3. Uporaba načrta

Načrt zaščite in reševanja ob požarih se aktivira po prejemu obvestila o požaru in ob razglašeni požarni ogroženosti naravnega okolja.

Odločitev o uporabi občinskega načrta sprejme poveljnik CZ občine na podlagi obvestila o nastanku velikega požara, oziroma na podlagi ocene stanja na terenu.

Za operativno izvedbo nalog JGS se uporabljajo operativni načrti izvajalcev JGS.

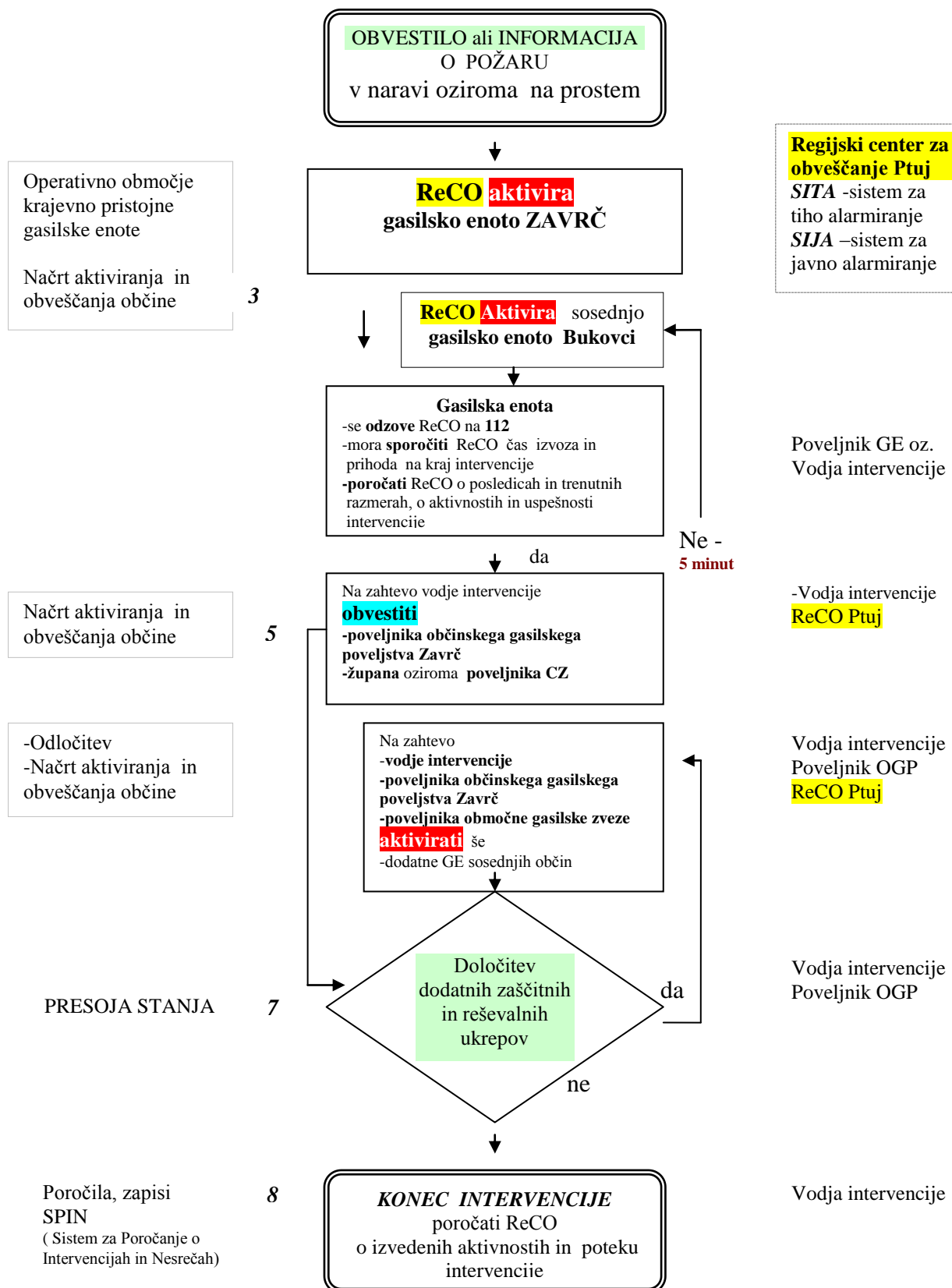
POŽAR v naravi oziroma na prostem

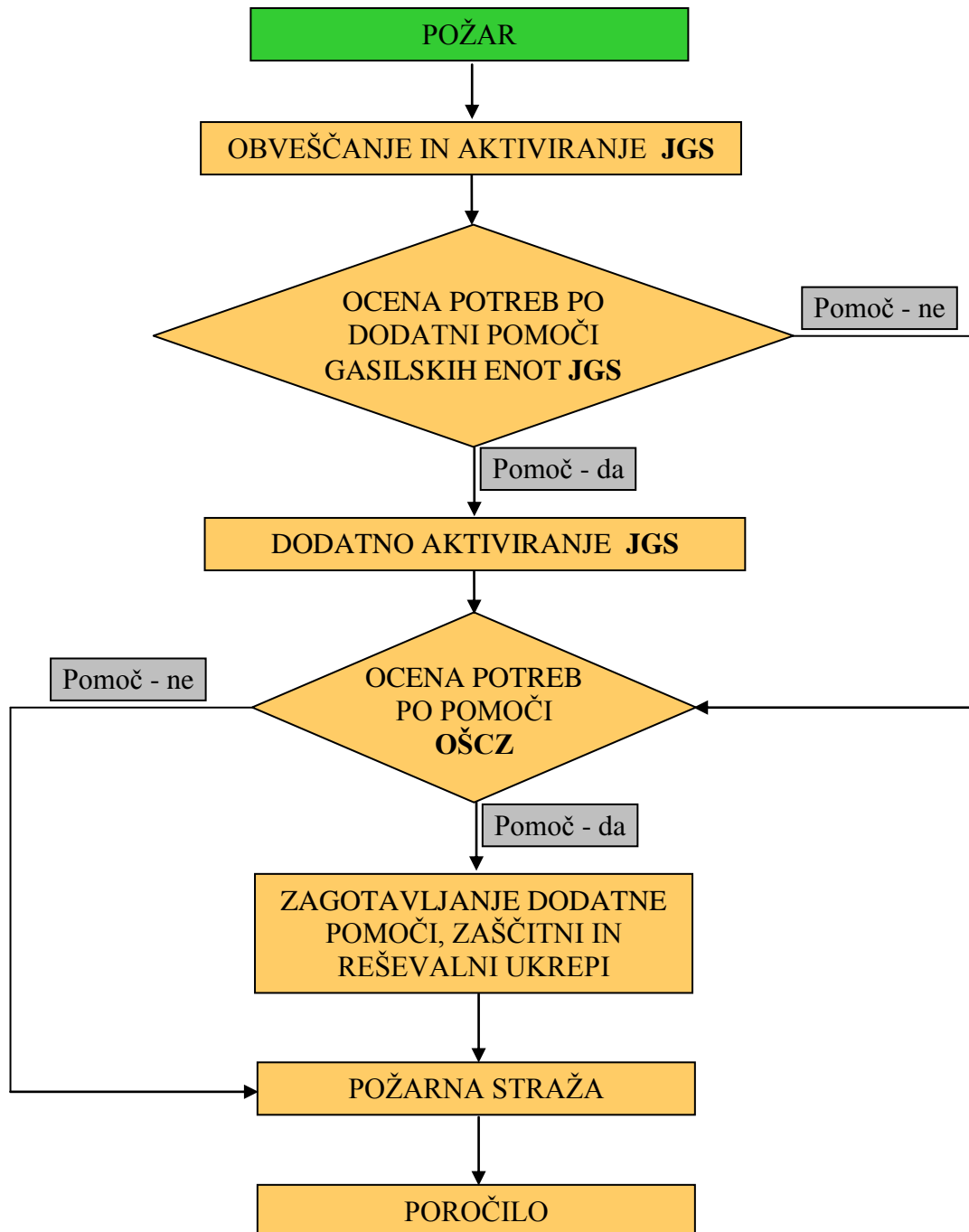
OPOMNIK za UKREPANJE na območju OBČINE ZAVRČ

Dokumentacija

Potek aktivnosti

Primarna odgovornost

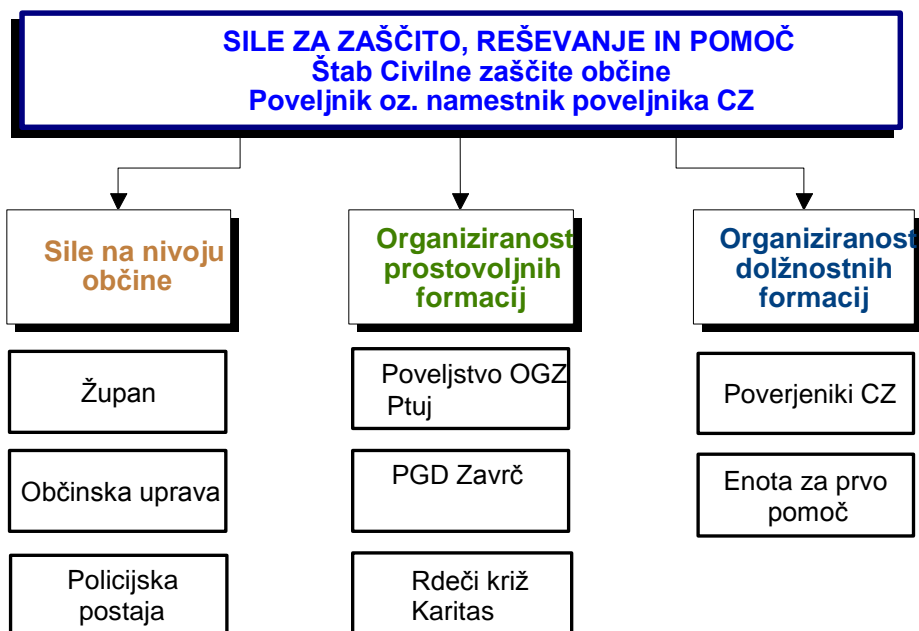

Koncept zaščite in reševanja ob požarih v objektih in požarih v naravi

4. POTREBNE SILE IN SREDSTVA, TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI

4.1. Potrebne sile in oprema

- Gasilska enota Zavrč Operativni gasilski načrt (**Priloga 3**), oprema in sredstva GE (**Priloga 5**),
- Enote in službe civilne zaščite, štab CZ občine (**Priloga 4**), oprema CZ (**Priloga 5**)
- Organizacije, podjetja, društva po pogodbi z občino (**Priloga 4**)
- Enote za zaščito in reševanje z vodstvom na regijskem in državnem nivoju (**Priloga 4**)

4. 2. Finančna sredstva, razpoložljivost in njihovi viri

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči, se načrtujejo obstoječa sredstva, ki se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz seznama občine odloča poveljnik CZ Občine Zavrč; o pripravljenosti in aktiviranju sredstev regije odloča regijski poveljnik CZ.

- Sredstva PGD

Poveljniki GE smejo odrediti vse aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih lahko

- pokrijejo iz sredstev PGD
- Sredstva OGZ
Poveljnik OGZ sme odrediti vse aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih lahko pokrije iz sredstev OGZ.
 - Sredstva regijskih gasilskih zvez
Regijski gasilski poveljnik lahko odreja vse aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih lahko pokrije iz sredstev gasilskih zvez regije
 - Namenska sredstva občine za zaščito reševanje in pomoč
Stroške intervencije, ki izhajajo iz nalog gasilstva krije občina. Poveljnik CZ občine sme odrediti vse aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč v okviru pooblastil župana (**Priloga 9**), če gre za aktivnosti, ki niso vnaprej urejene s pogodbo. V primeru, da so aktivnosti vnaprej urejene s pogodbo, sme odrediti aktivnosti v okvirju pogodbenih dogovorov.
 - Sredstva regije in države
Za tiste enote in službe, ki jih aktivira poveljnik CZ regije, Vodja izpostave URSZR, poveljnik CZ države, direktor URSZR ali njihovi namestniki, krije stroške enot in služb država, oziroma tisti, ki jih je aktiviral.
- Vsi navedeni medsebojno usklajujejo kritje stroškov aktivnosti za zaščito reševanje in pomoč ob posamezni intervenciji, da bi lahko dosegli optimalno uporabo finančnih sredstev. Če so za izvedbo aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč ob posamezni intervenciji potrebna višja sredstva, kot jih lahko zagotovijo navedeni je za pridobivanje dodatnih sredstev odgovoren poveljnik CZ države.

Druga sredstva

Druga sredstva, razpoložljivost in njihovi viri niso določena in predvidena.

5. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA

5.1. Opazovanje, zbiranje, obdelava in posredovanje podatkov

Ob razglašeni veliki požarni ogroženosti in pri opravljanju požarne straže, naloge opazovanja opravlja JGS, ki podatke posreduje ReCO Ptuj. V skladu z načelom preventive pa je vsakdo dolžan spremljati razmere in o dogodku obvestiti ReCO (112).

V času intervencije vodja intervencije posreduje podatke regijskemu centru za obveščanje, ki te podatke zbira in obdeluje. V primeru večjega požara ali ob nastanku verižne nesreče, ko je aktiviran občinski štab CZ pa te podatke zbirajo in obdelujejo tudi člani občinskega štaba CZ.

5.2. Obveščanje ogroženih ljudi

Na podlagi zbranih podatkov regijski center za obveščanje obvešča ogrožene ljudi v skladu s svojimi dokumenti in pristojnostmi v sredstvih javnega obveščanja na krajevno običajen način (radio, televizija). Regijski center za obveščanje mora takoj po alarmnem znaku za preplah posredovati obvestilo po radiu in televiziji ali na drug način o vrsti nevarnosti in napotke za osebno in vzajemno zaščito.

V primeru, da je zaradi daljšega sušnega obdobja povečana požarna ogroženost naravnega okolja v občini, URSZR razglasi z odredbo veliko ali zelo veliko požarno ogroženost naravnega okolja in o tem obvesti javnost. URSZR tudi dokler traja velika ali zelo velika požarna ogroženost naravnega okolja obvešča javnost o stanju varstva pred požarom, predvsem pa obvesti organe vodenja občine, poveljnika Civilne zaščite, poveljnika gasilske enote, da organizirajo požarne straže z namenom opazovanja in začnejo izvajati druge

preventivne ukrepe na področju požarnega varstva. Odredbo o veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti naravnega okolja lahko za svoje območje izda tudi občina.

5.3. Alarmiranje ogroženih ljudi

Na podlagi zbranih podatkov in dejanske potrebe regijski center za obveščanje izvede alarmiranje ob nevarnosti na ogroženih območjih z alarmnimi napravami v skladu s svojimi dokumenti in pristojnostmi. Ob nevarnosti požara, so lahko ogrožena življenja ljudi, oziroma je potrebno začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov. Ljudi se opozori na bližajočo nevarnost s sireni, z alarmnim znakom za preplah. Alarmiranje odredi na podlagi lastne presoje vodja intervencije, poveljnik CZ občine, župan, poveljnik regijskega štaba CZ, vodja izpostave URSZR, direktor URSZR, poveljnik CZ države ali njihovi namestniki.

5.4. Obveščanje izvajalcev nalog

V času intervencije se lahko obvesti o požaru na zahtevo vodje intervencije ali po prosti presoji operativnega delavca v centru za obveščanje tudi druge izvajalce nalog, ki bi v primeru potrebe lahko sodelovali pri gašenju, reševanju in drugi pomoči v času intervencije ali po njej.

To pomeni, da so morebitni izvajalci nalog že v naprej obveščeni z dogajanjem na intervenciji in, da so lahko že v pripravljenosti v primeru njihovega aktiviranja.

5.5. Alarmiranje izvajalce nalog

Alarmne naprave se lahko uporabijo za aktiviranje pristojnih gasilskih enot, ko ni odziva v sistemu osebnega klica ter v sistemu radijskih ali telefonskih zvez. Uporabi se znak sirene javnega alarmiranja za neposredno nevarnost, vendar praviloma le v primeru, ko je to nujno potrebno. Za druge izvajalce nalog zaščite, reševanja in pomoči se aktiviranje z alarmnimi napravami praviloma ne izvaja in tudi ne v gosto naseljenih območjih. Možno je tudi ročna vključitev alarmne naprave (sirene) na gasilskem domu.

5.6. Obveščanje drugih držav o požaru

Obveščanje drugih držav o požaru s tem načrtom ne načrtujemo. V primeru potrebe pa se to izvede v skladu z dokumenti centrov za obveščanje.

5.7. Obveščanje javnosti

Za obveščanje javnosti na prizadetem območju je pristojna občina. Za informacije o razmerah na prizadetem območju, občina v primeru potrebe posreduje preko sredstev javnega obveščanja. Za dodatne informacije lahko občina objavi dodatno telefonsko številko, oziroma po potrebi organizira informativni center. Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči so odgovorni: poveljnik CZ, župan ali od njega pooblaščen oseba. Informacijsko dejavnost na tem področju organizira od župana pooblaščen oseba v sodelovanju z poveljnikom CZ občine in v ta namen: pripravlja skupna sporočila za javnost; navezuje stike z redakcijami medijev in novinarji, ter skrbi, da imajo le ti na razpolago informativna in druga gradiva; spremlja poročanje medijev.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1. Način aktiviranja sil in sredstev

Sistem aktiviranja gasilcev in drugih sil za zaščito in reševanje se izvaja v sistemu tehničnih zvez (v sistemu ZARE pozivniki) ali s sireno za javno alarmiranje z izhodiščem, da se v fazi

aktiviranja uporabi čim manj časa za aktiviranje najprimernejše gasilske enote. Aktiviranje prednostno poteka preko sistema osebnega klica, preko sistema radijskih zvez in telefonsko. Aktiviranje enot in služb praviloma poteka iz regijskega centra za obveščanje, razen enot in služb, ki jih organizirajo določene gospodarske družbe. Te aktivirajo njihovi nadrejeni. Začetno aktiviranje JGS izvede ReCO po prejemu obvestila o požaru-dogodku po postopku predvidenem v načrtu aktiviranja.

Glede na vrsto požara se aktivira:

1. PGD Zavrč,
2. PGD Zavrč in PGD Bukovci,
3. PGD Zavrč, druga PGD iz OGZ in sosednje gasilske enote.

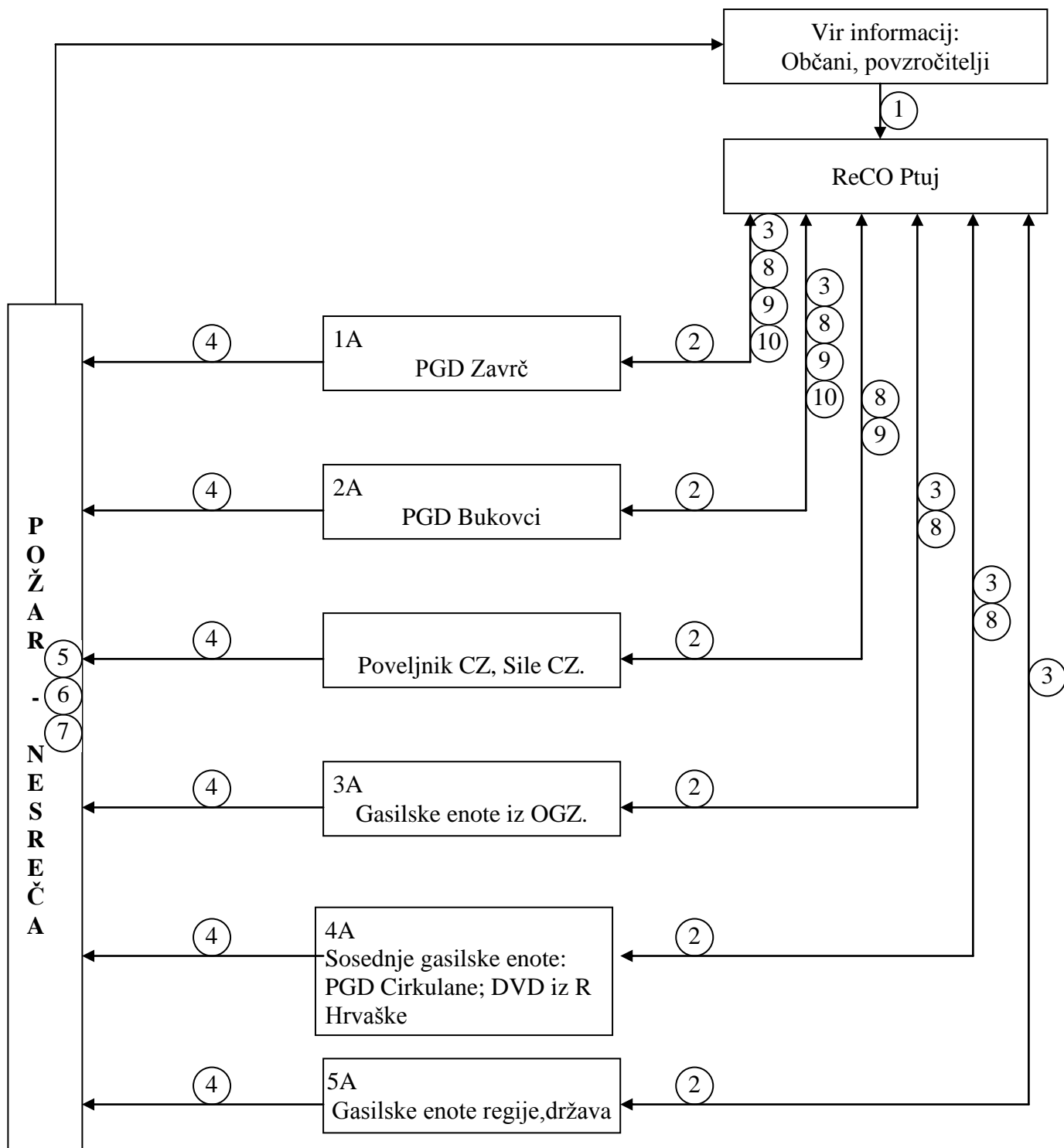
Vodja intervencije lahko zahteva preko ReCO, aktiviranje dodatnih sil iz Območne gasilske zveze Ptuj.

Vodja intervencije se odloči o aktiviranju odgovornih oseb občine in CZ. Zahtevo prenese preko ReCO Ptuj.

Naloge ReCO: izvede začetno aktiviranje, alarmiranje in obveščanje JGS po načrtu aktiviranja; obvešča in aktivira odgovorne osebe v občini samoiniciativno ali na zahtevo vodje intervencije; posreduje informacije javnosti o vzrokih intervencije, ter vodi evidenco o aktiviranju in izvozu intervencijskih ekip ter odzivnost odgovornih oseb.

Naloge JGS: čim hitreje organizira izvoz in intervencijo; ReCo sporoča podatke o intervenciji, potrebah in zaključku.

6.2. SHEMA AKTIVIRANJA

LEGENDA:

1 - Obvesti	6 - Ocena
2 - Aktivira	7 - Ukrepi in naloge
3 - potrdi prejem obvestila	8 - Naročila, potrebe
4 - Izvozi -intervencije	9 - Naroči poveljnik CZ
5 - Ogled	10 - Poročilo

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Pristojnosti organov upravljanja in vodenja

Gasilci v sistemu zaščite in reševanja opravljajo naloge gašenja, reševanja in pomoči s samostojnim vodenjem ali v sistemu kombiniranega vodenja intervencije z vodstvi drugih enot, poveljnikom CZ občine ali člani občinskega štaba CZ.

Intervencije vodi poveljnik gasilske enote (vodja intervencije) na območju katere je požar v skladu s predpisi in pravili gasilske službe. Ukazi in navodila vodje intervencije so obvezni za vse gasilce, ki sodelujejo na intervenciji.

Intervencije, pri katerih sodeluje več gasilskih enot vodi vodja intervencije iz gasilske enote, na območju katere je požar. Ob prihodu poveljnika višje kategorizirane enote ali višjega po činu mu pripada vodenje intervencije, če se ne sporazumeta drugače.

Poveljnik višje kategorizirane gasilske enote ali višji po činu lahko prevzame vodenje intervencije, če je očitno, da vodja intervencije vodi intervencijo napačno ali bistveno v nasprotju s pravili gasilske službe.

Vsi poveljujoči gasilskih enot in drugih reševalnih enot sestavljajo operativno vodstvo intervencije, ki je odgovorno vodji intervencije.

V primeru velikih požarov vodja intervencije vodi intervencijo v skladu z usmeritvami pristojnega štaba za civilno zaščito. Ko se aktivira Civilna zaščita, mora delovanje vseh enot, služb in operativnih sestavov za zaščito, reševanje in pomoč biti v skladu z usmeritvami pristojnega poveljnika CZ oz. vodje intervencije. Ob katastrofalnih nesrečah, ko se intervencije izvajajo na večjem prostoru oz. več mikrolokacijah, poveljnik CZ v koordinaciji s poveljstvom JGS, določi vodje intervencij na posameznih mikrolokacijah. Pri tem vodja intervencije vodi in koordinira delovanje vseh reševalnih in drugih sestavov.

Operativni sestavi ZRP občine lahko nudijo pomoč drugim občinam, ki za njo zaprosijo na osnovi podpisanega dogovora ali aktiviranja državnega načrta. Soglasje da župan oz. po pooblastilu poveljnik CZ.

7.2. Pristojnost drugih organov upravljanja in vodenja

Drugi organi upravljanja in vodenja imajo pristojnosti samo za svoje področje sodelovanja pri intervenciji in so podrejeni vodji gasilske intervencije.

7.3. Naloge organov upravljanja in vodenja

Takoj se opravi potrditev sprejema poziva regijskemu centru za obveščanje. Ob tej potrditvi se tudi pridobi vse informacije, ki so potrebne za intervencijo. Potrditev prejema poziva in pridobitev potrebnih informacij je za vse sodelujoče poveljnike gasilskih enot enak.

Ko gre gasilska enota na intervencijo mora vodja gasilske enote (vodja intervencije) o tem obvestiti regijski center za obveščanje. To velja tudi za vse ostale sodelujoče gasilske enote.

Intervencija se začne z izvozom gasilske enote na kraj nesreče. Na kraju nesreče vodja intervencije opravi ogled, poroča regijskemu centru za obveščanje o trenutnih razmerah, posledicah in aktivnostih ter opravlja naloge vodenja gašenja, reševanja, zaščite in pomoči. Po

potrebi zahteva dodatne gasilske in druge enote z določeno opremo preko regijskega centra za obveščanje.

Po končani intervenciji mora vodja intervencije regijskemu centru za obveščanje ustno ali pisno poročati o dogodku, posledicah, aktivnostih in uspešnosti intervencije.

7.4. Naloge drugih organov upravljanja in vodenja

O vključitvi poveljnika CZ občine in drugih sil zaščite in reševanja v intervencijo se odloči vodja intervencije. Če vodja intervencije ugotovi, da so potrebne dodatne enote in sredstva s katerimi razpolaga občina, preko ReCO naroči aktiviranje poveljnika CZ občine. Aktiviranje naroči tudi za poveljnika CZ regije ali vodjo izpostave URSZR v primeru ko je obseg in vrsta nesreče takšnega značaja, da bo potrebna širša pomoč.

Poveljnik CZ občine odloči skupaj z vodjo intervencije o vključitvi drugih potrebnih sil za zaščito in reševanje v intervencijo. Aktiviranje teh enot zahteva preko ReCO. Vključijo se praviloma enote in službe, ki so že vnaprej določene za zaščito, reševanje in pomoč.

Vsi drugi organi upravljanja in vodenja ob aktiviranju takoj opravijo potrditev sprejema poziva regijskemu centru za obveščanje. Ob tej potrditvi tudi lahko pridobijo vse informacije, ki so potrebne za sodelovanje pri intervenciji. Potrditev prejema poziva in pridobitev potrebnih informacij je za vse sodelujoče poveljnike enot enak.

Ko gre katerakoli enota na intervencijo mora vodja enote o tem obvestiti regijski center za obveščanje. Na kraju nesreče se vodje enot zaščite, reševanja in pomoči javijo vodji intervencije in začnejo z izvajanjem vodenja enot za reševanje, zaščito in pomoč v skladu z ukazi vodje intervencije.

Ob večjih nesrečah, ko na prizadetem območju hkrati poteka več intervencij in so lahko tudi dolgotrajnejše, morajo posamezni vodje intervencij poročati nadrejenemu poveljniku Civilne zaščite, ta pa mora pripraviti skupno poročilo in ga poslati izpostavi.

Naloge drugih organov upravljanja in vodenja je tudi, da po končani intervenciji organizirajo in vodijo analizo intervencije. Pri analizi sodelujejo vodje vseh sodelujočih enot in služb, ki so sodelovale v intervenciji in po potrebi tudi drugi, če tako oceni poveljnik CZ občine.

Če pri zaščiti in reševanju ob nesreči sodelujejo vojaške enote, njihovo delovanje vodijo vojaški poveljniki v sodelovanju z poveljnikom CZ občine oz. vodjem intervencije. Za vojaško pomoč lahko zaprosi poveljnik CZ občine.

Policija organizira in izvaja svoje naloge pri zaščiti in reševanju ob veliki nesreči v skladu z usmeritvami poveljnika CZ občine, ob manjši nesreči, ki ni aktivirana CZ pa z vodjem intervencije.

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1. Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se uveljavljajo pri načrtovanju in urejanju prostora ter naselij in pri graditvi objektov z namenom, da se preprečijo oziroma zmanjšajo škodljivi vplivi požarov, ter, da se omogoči zaščita, reševanje in pomoč. Med zaščitne ukrepe sodijo tudi razni tehnični in drugi ukrepi, ki se izvajajo neposredno ob nevarnosti, zaradi zaščite obstoječih objektov, naprav in drugih sredstev, ki so nujno potrebni za opravljanje življenjsko pomembnih dejavnosti (komunalne dejavnosti, oskrba z električno energijo, plinom in drugimi energenti, delovanje telekomunikacij, zdravstveno varstvo,

delovanje opazovalnih sistemov idr.), ter za zaščito reševanje in pomoč (zaščita skladišč zaščitne in reševalne opreme, določitev lokacij raznih deponij,...)

Projekti za graditev objektov in naprav, namenjenih oskrbi prebivalstva, javnemu prometu, ter skladiščenju proizvodnji oziroma uporabi nevarnih snovi, nafte in njenih derivatov ter energetskih plinov morajo vsebovati študijo varnosti pred požari.

Vlada podrobneje predpiše vrsto objektov in naprav iz prejšnjega odstavka, ter prostorske, urbanistične, gradbene in druge tehnične ukrepe varstva pred požari.

Ti ukrepi veljajo za vse NDN, prvenstveno pa se upoštevajo v primeru nevarnosti poplav, plazov, požarov in tehnoloških nesreč.

Ukrepi po nesreči:

nujno je čim prej ugotoviti število poškodovanih zgradb, katere je možno z enostavnimi ukrepi sanirati ali ojačati, koliko zgradb je potrebno porušiti, ter koliko je število prebivalcev brez prebivališča. Objekti se razvrstijo med uporabne in neuporabne. Pri objektih za rušenje čim prej porušiti oz. odstraniti objekte, ki ogrožajo; odstraniti vse težke obtežbe.

Med urbanistične, gradbene in druge ukrepe sodijo: določitev in ureditev lokacij za začasna bivališča; določitev in ureditev lokacij za odlaganje ruševin in drugih materialov; določitev odlagališč posebnih odpadkov; določitev lokacij za skladiščenje ali zbiranje nevarnih snovi in vzpostavitev komunikacij in dovoznih poti.

8.2. Zaščitni ukrep evakuacija prebivalcev

Vodja intervencije odredi evakuacijo ogroženih prebivalcev iz ogroženih na varnejša območja zaradi njihove zaščite pred nevarnostmi. To lahko izvede samo za eno stanovanjsko zgradbo ali pa za širše območje v skladu z lastno oceno in dejanskimi potrebami.

Po odrejeni evakuaciji je potrebno takoj aktivirati, poveljnika CZ občine, regijskega poveljnika CZ, vodjo izpostave URSZR ter druge enote in službe, da zavarujejo območje in poskrbijo s svojimi enotami in službami za preselitev prebivalcev. V primeru počasnega razvoja dogodkov, lahko poveljnik CZ svetuje vodji intervencije širše območje evakuacije.

Evakuacijska zbirališča in sprejemališča so namenjena le tistim prebivalcem, ki se po obvestilu za evakuacijo ne morejo umakniti sami, s svojimi ali javnimi prevoznimi sredstvi.

8. 2. Zaščitni ukrep sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Oskrba in sprejem ogroženih prebivalcev je v pristojnosti poveljnika CZ občine in članov štaba CZ občine. V ta namen so že določene lokacije in objekti za nastanitev (**Priloga 10**).

V prvi fazi se pri sprejemu in oskrbi ogroženih prebivalcev posebno skrb posveča bolnim ali poškodovanim osebam, materam z dojenčki, nosečim ženskam ter starejšim osebam.

Nastanitev se zagotavlja le, če morajo biti prebivalci evakuirani več kot šest ur ponoči in v primeru zelo slabega vremena.

8.3. Zaščitni ukrep preselitev živine in drugih domačih živali

Ta zaščitni ukrep se začne izvajati po že uspešni evakuaciji prebivalcev z ogroženih na varnejša območja. Lokacije o nastanitvi živine in drugih domačih živali niso določene.

8.4. Naloge pri požaru (v mapi priloga 8)

1. Preventivne naloge pri varstvu pred požari
2. Gašenje
3. Reševanje ljudi in premoženja
4. Prva medicinska pomoč
5. Zaščita ljudi in premoženja

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic požarov za njihovo zdravje in življenje, ter varnost njihovega imetja.

Občani so dolžni spoštovati prepoved kurjenja in sežiganja ob razglašeni ogroženosti naravnega okolja pred požari, ob požaru pa upoštevati napotke za občane in izvajati osnovne ukrepe varstva pred požarom po svojih močeh. Fizično nepoškodovani in neprizadeti ljudje so ob požaru dolžni takoj pristopiti k zaščiti in reševanju po svojih močeh. Če ugotovijo, da sami tega ne zmorejo, morajo takoj poiskati pomoč. Pri organiziranem vključevanju občanov v izvajanje nalog ZRP le ti upoštevajo navodila vodje intervencije in drugih vodstvenih organov ZRP. Opravljajo lahko le enostavne in manj zahtevne naloge ZRP.

Pri tem imajo pomembno vlogo poverjeniki CZ, ter informativni centri, ki jih ustanovi občina. V informativnih centrih se organizira in izvaja dejavnost, ki prispeva k normalizaciji razmer na prizadetem območju. Občina po potrebi organizira tudi ustrezno svetovalno službo.

1. Obvezniki v osebni in vzajemni zaščiti

- Vsi občani
- Vsi delavci

2. ukrepi pri osebni in vzajemni zaščiti

- Preventivni ukrepi občanov (gradbeni, izobraževalni, materialni) za preprečitev oz. ublažitev nesreč;
- Naloge pri opazovanju in obveščanju na preteče nevarnosti;
- Nudjenje samopomoči in medsebojne pomoči (gašenje, reševanje, prva pomoč, prva veterinarska pomoč, evakuacija, oskrba, zaščita, varstvo,..)
- Ukrepi sanacije in spravljanje v prvotno stanje

3. Sile in sredstva pri osebni in vzajemni zaščiti

- Vse lastne sile;
- Ekonomska upravičenost

1. Specifika osebne in vzajemne zaščite

- Ključne so prve minute intervencije
- Naloge lokalne skupnosti
- Psihološka podpora v samopomoči
- Najmnožičnejša varianta zaščite in reševanja

10. OCENJEVANJE ŠKODE

Ocenjevanje škode ob požarih zajema ocenjevanje poškodovanosti objektov in ocenjevanje škode na terenu, ki se običajno opravljata skupaj.

Ker je ugotavljanje poškodovanosti in z njo povezane uporabnosti objektov podlaga za večino dejavnosti za vzpostavitev normalnega življenja na prizadetem območju, mora biti opravljeno v najkrajšem možnem času.

Komisija za ocenjevanje škode na podlagi veljavne metodologije za ocenjevanje škode po požaru večjega obsega najprej pripravijo grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči občini pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov. Na podlagi sklepa o pričetku ceditve škode in vlog posameznih oškodovancev komisije za ocenitev škode pričnejo z ocenjevanjem škode na terenu in rezultati ceditve seznanijo pristojne organe in oškodovance.

Za čimprejšnje izplačilo zavarovalnih premij so zavarovalnice dolžne čim prej napotiti cenilce, območje, ki je prizadeto od nesreče in oceniti nastalo škodo.

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

RAZLAGA POJMOV PO ABECEDNEM REDU

1. **AKTIVIRANJE:** obsega postopke in aktivnosti, s katerimi se sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč vpokličejo in organizirano vključijo v izvajanje zaščite, reševanja in pomoči.
2. **AKTIVNI UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM:** so vsi tehnični in organizacijski ukrepi, ki so namenjeni za gašenje požara. Med te ukrepe spadajo tudi sistemi, naprave, oprema in postopki za odkrivanje in gašenje požara, ter za odvajanje dima in toplote ob požaru.
3. **CIVILNA ZAŠČITA (CZ):** je namensko organiziran del sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Civilna zaščita obsega organe vodenja, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč, zaščitno in reševalno opremo ter objekte za zaščito, reševanje in pomoč.
4. **DRUGE NESREČE:** so velike nesreče v cestnem, železniškem in zračnem prometu, požar, rudniška nesreča, porušitev jezua, nesreče, ki jih povzročajo aktivnosti na morju, jedrska nesreča in druge ekološke nesreče ter industrijske nesreče, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, pa tudi vojna, izredno stanje in druge oblike množičnega nasilja.
5. **EKSPLOZIJA:** je hitra reakcija oksidacije ali razpada, ki ima za posledico povišanje temperature ali tlaka oziroma obeh hkrati.
6. **GASILEC:** je oseba, ki je poklicno ali prostovoljno opravlja operativne naloge gasilstva in je psihofizično in zdravstveno sposobna, ter strokovno usposobljena za opravljanje teh nalog.
7. **GASILSTVO:** je obvezna lokalna javna služba.
8. **NACRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA:** je na podlagi ocene ogroženosti in spoznanj stroke razdelana zamisel zaščite, reševanja in pomoči ob naravni ali drugi nesreči.
9. **NARAVNE NESREČE:** so potres, poplave, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni in druge nesreče, ki jih povzročajo naravne sile.
10. **NESREČA:** je dogodek ali vrsta dogodkov povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali, ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva.
11. **NEVARNA SNOV:** je vsaka snov v trdem, plinastem ali tekočem stanju, ki v primeru, če nenadzorovano prodre v okolje neposredno ogrozi življenje ali zdravje ljudi in živali oziroma povzroči uničenje ali škodo na premoženju ter ima škodljive vplive na okolje. Nevarne snovi so predvsem tiste snovi, ki so strupene, karcinogene, jedke, oksidacijske in dražljive, radioaktivne, kužne, eksplozivne, lahko vnetljive ali povzročajo vžig v stiku z drugimi snovmi.
12. **NEVARNOST NESREČE:** je verjetnost, da se bo zgodila nesreča in prizadela oziroma ogrozila življenje ali zdravje ljudi in živali, ter povzročila uničenje ali škodo na premoženju, kulturni dediščini in okolju.
13. **OCENA OGROŽENOSTI:** je kakovostna in količinska analiza naravnih in drugih danosti za nastanek naravne in druge nesreče, z oceno možnega poteka in posledic nesreče, s

predlagano stopnjo zaščite pred nevarnostmi ter predlogom preventivnih in drugih ukrepov za zaščito, reševanje in pomoč.

14. **OPERATIVNE NALOGEGASILSTVA:** so naloge, ki zajemajo gašenje, reševanje ob požarih, zaščita in reševanje oseb in premoženja ob naravnih in drugih nesrečah, tehnična in druga pomoč ob požarih, tehničnih in tehnoloških nesrečah, ter druge splošne reševalne naloge.
15. **PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO (PGD):** je humanitarna organizacija, v kateri občani prostovoljno sodelujejo in opravljajo naloge na področju gasilstva, varstva pred požarom, ter druge aktivnosti zaščite in reševanja.
16. **POŽAR:** je proces hitrega gorenja, ki se nenadzorovano širi v prostoru in času. Za požar je značilno sproščanje toplote skupaj z dimom, strupenimi plini in plameni.
17. **POŽARNO TVEGANJE:** je verjetnost, da bo prišlo do požara, ki bo povzročil človeške žrtve ali poškodbo oziroma materialno škodo.
18. **POŽARNA VARNOST:** je varnost ljudi, živali in premoženja ob požaru.
19. **POŽARNO NEVARNA DELA:** so vsa opravila pri katerih zaradi uporabe požarno nevarnih snovi ali narave snovi ali narave dela poveča nevarnost nastanka požara.
20. **POŽARNO NEVARNE SNOVI:** so gorljive trdne, tekoče in plinaste snovi.
21. **PREVENTIVNI UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM:** so vsi preventivni, gradbeni, tehnološki, tehnični in organizacijski ukrepi, ki zmanjšujejo možnost za nastanek požara, ob njegovem nastanku pa zagotavljajo varno evakuacijo ljudi in premoženja, ter preprečujejo njegovo širjenje.
22. **SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ:** so razpoložljive človeške zmogljivosti gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij in društev, ter obvezniki CZ, ki so namenjeni zaščiti, reševanju in pomoči ob naravni ali drugi nesreči
23. **SISTEM OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA:** obsega opazovanje, obveščanje in alarmiranje sil za intervencije.
24. **SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ:** obsegajo zaščitno in reševalno opremo in orodje, zaklonišča in druge zaščitne objekte in opremo za usposabljanje, skladišča, prevozna sredstva, telekomunikacijske in alarmne naprave ter material, ki se namensko uporablja za zaščito, reševanje in pomoč ali je predviden za ta namen.
25. **STOPNJA OGROŽENOSTI:** je pričakovan obseg škode in drugih posledic naravne in druge nesreče.
26. **UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM:** so vsi gradbeni, tehnološki, tehnični in organizacijski ukrepi, ki zmanjšujejo požarno tveganje in zagotavljajo požarno varnost. Delijo se na preventivne in aktivne ukrepe varstva pred požarom.
27. **ZAŠČITA IN REŠEVANJE (ZR):** obsega organizacijske, tehnične in druge ukrepe in postopke za reševanje ljudi, katerih življenje ali zdravje je ogroženo, reševanje ljudi, premoženja ter kulturne dediščine pred posledicami naravne ali druge nesreče. Zajema potrebne sile in sredstva lokalne skupnosti za izvajanje ukrepov.

Več opredelitev v skupnem načrtu.

Razlaga okrajšav:

- OGZ Območna gasilska zveza
- JGS javna gasilska služba
- ZR zaščita in reševanje
- CORS Center za obveščanje RS
- ReCO regijski center za obveščanje
- ZRP zaščita, reševanje in pomoč
- OKC PU operativno komunikacijski center policijske uprave
- ZIR zaščita in reševanje